

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Félévre 5 " "
 Évi 10 " "
 Külföldre: Negyedévre 5 " "
 Félévre 10 " "
 Évi 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Földindulás.

— okt. 23.

Az országot mélyen lesújtották a bécsi események.

Bécsből a magyar nemzet sohase várt valami jót.

Most azonban igazán azt remélte, hogy a királyi eskü megvédi a kamarilla támadásai, titkos áskálódásai ellen.

Nagyon érthető tehát a nemzet megdöbbenése.

Senki se tudja megmagyarázni, mi lehet oka ennek a merev visszatartásnak?

A király 1868 óta alkotmányosan uralkodott és ezerszer meggyőződhetett arról, hogy a magyar nemzetnél hübb népe nincs a kettős birodalomban.

Azokat a kifogásokat, melyek a hadsereg ugynevezett egységének megbontása alapján emeltek a magyar vezényszó ellen, rég megcáfolták a legilletékesebb katonai szakvélemények.

Továbbá nyilvánvaló, hogy a harc immár nem is a magyar vezényszó körül folyik. Hiszen már Kossuth Ferenc úgy nyilatkozott, hogy nem áll a béke útjában az sem, ha akár tíz év múlva léptetik életbe a magyar vezényszót.

A nemzet maga pedig egyáltalán nem is a magyar vezényszóért küzd most már, hanem egyszerűen természetes és törvényes jogáért. Benne van az 1867. XII. törvény-cikkben, hogy Magyarországnak a magyar hadsereghez, mint a hadsereg kiegészítő részéhez joga van, a magyar hadseregnek pedig joga van a magyar vezényszóhoz.

Ezzel szemben a legfőbb hadur Chlopyban kimondta, hogy mindez az ő felségjoga, ehhez nyulni soha nem szabad és a mostani állapotok megváltoztatását az ő hadseregében soha meg nem engedi.

Ez a nyilatkozat határozottan alkotmányellenes. Mert minden törvény megváltoztatható. A magyar nemzetnek tehát az 1867. XII. t. c.

megváltoztatásához is fennáll alkotmányos joga. A legfőbb hadur ezt megtagadta.

Ime ez a dolog lényege, mely körül a harc hónapok óta tart.

A magyar nemzetnek nem kell már semmi: nem bánja, maradjon minden a régiben, csak békesség legyen végre. Mert a nemzet nem akar hadat viselni alkotmányos királya ellen. De jogát a nemzet fel nem adhatja! Ha a béke vagy a koronával való megegyezés egyetlen feltétele a jogfeladás: akkor a nemzet inkább küzd, inkább mindent kockára vet, de a jogfeladás halálos lejtőjére nem lép.

Mindezek eléggé megmagyarázzák azt a földindulást, melyet a bécsi ridegség okozott.

De ha jól körül nézünk itthon, be kell vallanunk, hogy a bécsi rossznál ezuttal van még rosszabb is.

A rosszabb pedig az, hogy a szabadelvűpárt lelke-vére még mindig nem mozdult meg, nem adott életjelt.

A nemzet kétségbe van esve, a függetlenségi párt háborog, a korona ragaszkodik Chlopyhoz, a haza ellenségei hadi sorba állították ellenünk minden erejüket, sőt kínos vajadások után még a kilences bizottság is megtudott egyezni s egyhangu megállapodásait előbb részben Tisza István útján, azután teljességben Lukács László útján a király elé juttatta.

Csak éppen a szabadelvűpárt nem tud, nem vall, nem cselekszik, nem akar semmit.

A szabadelvűpárt nem ismeri a kilences bizottság visszautasított megállapodásait. Tehát nem tudhatja: van-e azokban legalább annyit, hogy a nemzet kára nélkül a szabadelvűpárt a nemzeti jog védelmére elégnék elfogadhassa?

A szabadelvűpártnak egyáltalán sem önálló akarata, sem határozott nézete, elve nincs e rettentően változó pillanatokban.

Csoda-e tehát, hogy hollók ká-

rognak már holtteste felett és a nemzetietlen néppárt előnyomulását emlegetik

Annyira jutott a hatalmas, nagy szabadelvűpárt, hogy immár a legkalandosabb mesék is hitelre találnak; csak éppen a szabadelvűpárt életképessége nem mutatkozik.

Olvasóink ismerik e lap pártállását. A szabadelvűpárt kötelékébe tartozik a Szabadság. De a mikor a nemzet jogairól van szó, megszűnik minden pártkötelék. Nem mentegethetjük, nem takargathatjuk a szabadelvűpárt végzetes mulasztásait, bűneit, gyámoltalanságát, mert ezzel a haza ellen vétünk.

Már pedig első a nemzet és minket a nemzet érdeke vezérel minden tettünkben, megnyilatkozásunkban, még legrejtettebb álmainkban is.

Ezért írjuk rovásra e helyen már hónapok óta a szabadelvűpárt óriási hibáit. Megirtuk nyíltan, fentartjuk ma is, hogy a válság főoka a szabadelvűpárt gyarlósága.

Most már itt a legutolsó óra. Ha most sem mozdul meg a szabadelvűpárt, ha most sem határoz bátran, férfiasan, egységesen és nem áll a kibontakozás legutolsó kísérletének élére: hazája, nemzete ellen halálosan vétkezik és megérdemli, hogy minden igaz magyar elforduljon tőle.

Történelmi fontosságú szerep vár a szabadelvűpártra ebben a nagy földindulásban.

Nincs vesztegetni való idő. A nemzet várja a szabadelvűpárt cselekedeteit. Sokáig már nem várhat. És ha megcsalatozik: itelni fog. S akkor ez a földindulás lerombolja a bálványt. A szabadelvűpárt örökre összeroskad; de a nemzet ép marad s reményeiben megfogya bár, de törve nem tartja kezében a soha el nem évülő, erőszak fegyvereivel le nem kaszabolható, ellenség hordáival ki nem irtható nemzeti jog zászlaját, melylyel előbb-utóbb győznie kell.

Vadászok figyelmébe.

árban szerezhetők be

Fegyverek és teljes vadász felszerelések nagy választékban jutányos
Borsos Kata cégnél városház épület.

A IV-ik katolikus nagygyűlés.

Távirati tudósítás.

Budapest, okt. 22.

Ma délelőtt volt a negyedik országos katolikus nagygyűlés negyedik és utolsó nyilvános ülése a Vigadó nagytermében. A nagygyűlés mai zárónapja hálaadóistentisztelettel kezdődött a belvárosi főplébánia templomban, ahol nagy számban jelentek meg a gyűlés résztvevői. Az ünnepi misét dr. Kohl Medárd püspök mondta Kirchner Károly belvárosi apátplébános és Berger Márk primási ceremonárius segédletével. Délután pedig Tedeum és ünnepi körmenet volt a katolikus nagygyűlés berekesztése alkalmából.

A záró ülést Zichy János gróf elnök nyitotta meg.

Az első szónok Csernoch János dr. prelátus kanonok volt, a ki a vallástalanság okairól és következményeiről tartott előadást. Előreboacsátja, hogy a hit és a hitetlenség között mindig meg volt a küzdés, de sohasem vonult fel a vallástalanság oly rendezett sorokban, mint éppen manapság.

A vallástalanságot a tudatlanságra és erkölcsi romlottságra vezeti vissza, következményei pedig: babona, szivek, lelkek romlása, gyávaság és pusztulás.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Kanter Károly apát plébános felolvasta a király választát a neki küldött hódoló sürgönyre.

A válasz így hangzik:

Gróf Zichy János urnak, a negyedik országos katolikus nagygyűlés elnökének, Budapestben.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a negyedik országos katolikus nagygyűlésre összejött magyarországi katolikusok táviratban tolmácsolt hódolatát és hű ragaszkodása biztosítását különös megelégedéssel és szívélyes köszönettel tudomásul venni méltóztatott.

Ő Felsége megbízásából: a kabinetiroda.

A sürgönyt a közönség állva hallgatta végig s harsányan éljenezte.

Ezután Hellebronth Géza dr. orsz. képviselő tartott előadást a katolikus autonomiáról. Az előadást tetszéssel fogadták.

Giessivein Sándor dr. kanonok mutatta be ezután a nagygyűlésnek a szakosztályok két napos munkásságát és javaslatait, miket a nagygyűlés egyhangúlag tudomásul vett.

A nagygyűlés tárgysorozata ezzel kimerült, s a három napos tanácskozást Várossy Gyula dr. székesfehérvári püspök zárószavai rekesztették be.

*

Dr. Wolafka Nándor beszéde.

Már tegnap megemlékeztünk arról a kérdéstről a melyet városunk nagynevű kath. prépost plébánosa a katolikusok nagygyűlésén a fővárosban tartott. Most bővebb kivonatban ismertetjük ezt a beszédet, melyről a budapesti sajtó is osztatlan elismeréssel nyilatkozik.

A beszéd a katolikusoknak a szociálizmussal szemben való feladatairól szól. Nemrégiben még azt hirdették nálunk — hogy nincs szociálizmus, és ez most minden osztályban, minden vonalon azt kiáltja a süketek fülebe: Itt vagyok! Valamit okvetlenül cselekednünk kell a felgyülemelő áradat ellen, amely annyi lelket ragad magával. Akiben a faji és nemzeti érzés él, — az nem nézheti tétlenül a tömegek megrontását. Nem akar elméleti kérdéseket feszegetni, a való életből vette mostani előadásának elég anyagát. Mindenekelőt, tisztába kell jönni a szociálizmussal mert azt látja, hogy nem igen ismerik. Hol erősebbnek, hol gyengébbnek, jelen téktelenebbnek tartják, mint aminő az tényleg a valóságban. Nem szabad elvetnünk mindent, ami szociálista, de nem is lehet mindent elfogadnunk, ami az. Nem feltétlenül pokolra való a szociálisták, de nem is megváltók.

Amikor arról van szó, hogy ne legyen az ember formális árucikk, ne

zsákmányoltassék ki a végletekig olyan nak tekintessék munkás létére, mint más embertársunk akkor bizony mel léje kell állanunk, igaz testvéri szere tettel, kezet kell neki nyujtanunk, mert testvérünk, testvérünk az Ur Krisztus tanítása alapján. De amikor a szociáldemokrata fordul hozzá, azzal, hogy ha kell dinamittal, ha kell puskaporral, de mindenáron, új világot akar teremteni, mert az ő programja a világreform, akkor megkérdezt, vajjon számot vetett-e eszközeinek célra vezető mi voltával? Ebben a stádiumban kezdődik rá nézve a kiábrándítás feladata. És azt látja, azt konstatálhatja, hogy a szociáldemokraták semmiben soha tovább nem jutnak az ígéreteknel. Az egyenlőség jelszava van a szociáldemokraták zászlajára írva, de hogy értik ezt az egyenlőséget, úgy hogy az általok tervezett új államban mindenki egyforma egységes, egyforma tudós, egyforma ügyes, egyforma szorgalmas lesz? — A demokrata államban is lesznek termelő tanácsi tagok, akik majd csak az irodában dolgoznak és lesznek napszamosok csatorna tisztogatók.

Bizony csakugy lesz a jövő szociálista államban, mint most van, vagy szabadság se lesz, hanem egyszerűen rátukmálják az emberre, hogy mi legyen a foglalkozása, vagy amennyiben ezt nem teszik, lehetetlen lesz az egyöntetű, tervszerű munkabeosztás. Majd a birtok közösség kérdéseit fejtegeti zajos éljenzések, tetszésnyilvánítások közepette.

KÖZIGAZGATÁS.

A világitási szakbizottság ülése.

— okt. 23.

A városi világitási vállalatnak szakbizottsága tegnap délután 3 órakor a légszuszgyár helyiségében Körner Adolf v. tanácsos elnöklété alatt ülést tartott.

A szakbizottság a jelentések alapján örömmel vette tudomásul, hogy a légszuszvilágitás bevezetése az egész város terüle

A kocsiiban

Írta: Albert Boissière.

James magas, szőke, félszeg ember aki tekintélyes külsejének a nagy ügyet lensége miatt semmi hasznát sem tudta venni. Annak ellenére sem tartozott éppen a szerények osztályába, amint ez a történet is mutatja.

Egy reggel James bérkocsit intett a Madeline templom előtt s elvitette magát a nagy boulevard felé . . . így kezdődik ez a történet.

Mint a humoristák és a statisztiku sok állítják, sokan szoktak bérkocsiba ülni; ebben tehát nincs semmi különöség. A James e tette azonban mégis más, mint a többi bérkocsit használó embereké. Az ő számára a bérkocsi sokkal többet jelentett. Ha a lány, ruganyos ülésben érezte magát, szeméi előtt elvonnulni látta Páris házait és a járókelőket, olyankor mindig hódítóan, ellenállhatatlannak érezte magát.

— Most minden asszony reám tekint, — szokta ilyenkor gondolni s a gondolatáritás következtében mindig hozzáfűzi:

— Ha most merész lennék, azt hi szem szép sikereim volnának.

A bérkocsi lefutott a rue Royale során: egyszerre a sarki rendőr fehér pálcája megjelent a levegőben s mintegy

mágikus jelre valamennyi kocsi megállt. James körültekintett, hogy tájékozódjék: előtte, mögötte és mellette egész sora a kocsiknak szintén megállt James most véletlenül át pillantott a szomszéd kocsiiba. Szemrevaló szőke asszony ült abban és egy ur. Az ur először tünt föl Jamesnek; de valóban olyan ember is volt, hogy megakad a tekintet rajta. Tömzsi és nagyon piros arcában, villogó pápaszem mögött mérhetetlen szigorú, szuró szempár meredt Jamesre. Oly intenzív volt az a tekintet, hogy a mi fiatal emberünk szinte önkénytelen ijedséggel kapta le róla a szeméit. De annyit még láthatott, hogy a férfi valamit mondott a hölgynek, mire az bosszusan vállalt vont s szinte tüntető daccal fordult James felé . . .

A kocsisor ismét tovább indult. James jókedvvel nézett jobbra balra, gyönyörködött az utca tarkaságában s így jutott a kocsija a rue de Rivoli sarkára. Ismét megjelent a levegőben a rendőr fehér pálcája, ismét megállt a kocsisor és James ismét körülpillantott. A meglepetéstől, aztán pillanatra elállt a lélegzete: ismét az előbbi szép hölgy kocsija mellé jutott és amint odatekintett, finom mosoly és élénken ragyogó szemek villantak feléje.

James körülnézett: nem talán tévedés lenne, a hölgy csakugyan ő rá mosolygott, még pedig milye n mosolylyal!

James éppen a bajszát pödörgette s hatásos módon akarta viszonzni a kapott pillantást; amikor a kocsisor hirtelen megindult és a szép hölgy mögötte elmaradt.

Fiatal emberünk hátranézett s dalmaskodva látta, hogy, az a kocsi követi az övét. Követi tovább is, a Place du Carousselra is, sőt tovább . . . Lopva minden tíz lépés után hátrapillantott s mindig jött arra hasonló válasz.

— Ah, ah! — gondolta James, — no de hisz a természetes!

Mintegy fél órán át állandóan egy irányban haladtak s hol a hölgy kocsija jutott előre hol pedig az övé. Imár nem lehetett semmi kétség aziránt, hogy ő megtetszett a hölgynek s hogy az követi őt. De vajjon a férje mit szól ehhez?

— Bah! a férjek ostobák, — vélte James, akinek már egy dobogót a szive mintha ki akart volna ugrani.

Egyszerre azonban — amint körül pillantott — a hölgyet nem találta sehol. Valószínűleg befordult a kocsija egy mellékutcába. James nagyon elszomorodott. Szerette volna fölkeresni, de hiába, az édes ismeretlen eltűnt . . .

Amikor James hazaért, oly szerelmes volt, mint csak diákkorában egyszer, — de csak egyszer! Napokon át kutatott ezután a szép asszony után. Járt az utcákat kocsin és gyalog, betekintett

tén fejlődik és hogy a vállalat a közcső vezetési munkálatokat a kitűzött 2 évi határidőn belül már ez évben, tehát egy évvel előbb keresztülvezeti.

Intézkedést tettek továbbá arra is, hogy a világítási vállalat üzleti helyiségét már a jövő hónap közepéig a piac utca 81. sz. (néhai dr. Kain fele házba) helyezze át. Ezen átköltözés nemcsak a gyárnak, de főleg a közönségnek is nagy előnyére lesz, mert így egy helyen lesz a gázlámpa üzlete mellett a lámpás szerelők és lámpa gyújtogatók telepe is. Ez a tél folyamán könnyen és nyakran beállható világítási zavarok ellensúlyozására minden esetre nagy előnye a közönségnek. Megjegyezzük, hogy a fenti most már összpontosított dolgok eddig a városban szétszórtan 3 helyen voltak.

Majd a kisebb folyó ügyeket végezte el a bizottság, tudomásul vette továbbá még a múlt hónap üzleti eredményét is. Végül helyszíni szemlét tartott a bizottság a gyár újabb építkezései felett szemlét tartott továbbá a vasut előtti téren és a Hunyadi utcában s megállapította, hogy ezeken a helyeken a világítás hiányos s hogy fejlesztése és a lámpák megszorítása érdekében a tanácshoz előterjesztést tesz.

Ezzel a bizottsági ülés véget is ért.

× **A vásári vám és piac helypénzszedés.** A vásári vám és piac helypénzszedés ügyének rendezése tárgyában ki küldött bizottság e hónap 24 én szombaton délután 3 órakor Körner Adolf v. tanácsos hivatalos helyiségében a városházán ülést tart. Az ülésen dr. Magoss György v. t. főügyész, Aczél Géza és Roncsik Lajos részvételével igen célszerű javaslat lesz megbeszélve, illetve előterjesztve. E javaslat a város adófizetőinek megterhelése nélkül tetemesen szaporítani kívánja a városnak eddig keveset jöve delmezett ezen jogát. Ezáltal a házipénz tár jövedelme előre láthatólag szaporodni fog, melynek természetes következménye azon orvendetes eredmény lesz, hogy jövőre ezen jövedelem szaporulat aránya

ban viszont a közcső pótlódó csökken s így az adózók terhe is kevesbedni fog.

× **Színházi tűzvizsgáló bizottság.** A színházi tűzvizsgáló bizottság e havi ülését Körner Adolf v. tanácsos elnöklete alatt ma délután 3 órakor fogja a városi színház helyiségében megtartani.

× **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután fél 4 órára hirdetett gyűlését közbe jött akadályozó körülmények miatt e hó nap 26 ikának délutáni fél 4 órájára halasztotta el. A gyűlést a bizottság Vecsey Imre városi főjegyző elnöklete alatt a városháza nagy tanástermében fogja megtartani.

× **Honvédek szemléje.** A városunkban tartózkodó honvédek szemléje e hónap 24 én szombaton reggel 8 órakor veszi kezdetét és tart a jövő héten hétfőn, kedden és bezárólag szerdán a fentjelzett időben déli óráig. A szemlét ez idén Koszorus Ferenc m. kir. honvéd kapitány fogja megtartani, melyeken polgári részről Vetéssy Béla rendőrfogalmazó lesz jelen. A honvédség az idej szemlét kivételesen a Péterfia utca házában fogják megtartani, melyre az érdekeltek figyelmet különöbben is felhívjuk?

× **Tanácsülés.** A város tanácsa tegnap délelőtt 9 órától déli fél 1 óráig a városháza nagytanástermében Kovács József polgármester elnöklete alatt rendezés tartott, melyen a tanács a felmerült folyó ügyeket intézte.

EGYLET.

A nőegylet választmányi ülése. A debreceni jótékony nőegylet e hónap 25 én délután 3 órakor Veressné Szathmáry Teréz urnő elnöklete alatt a nőipariskola nagytermében választmányi ülést tart. Az ülés tárgyai lesznek: 1. Egy mulatság rendezésének megbeszélése. 2. Segélyezési ügyek rendezése. 3. Fontos folyó ügyek elintézése.

minden üzlet ajtaján, hátha véletlen itt-ott van... Sehoh...

Lemondással teljes szerelemmel lángolt tovább így a reménytelen, boldog talán James.

Eppen két héttel a kocsikaland után James elment mme Brienne szalonjába. Amint belépett, sápadtan állott meg a küszöbön: szemben véle, a társaság közepe ott ült az ő szép ismeret lenje.

James futó pillantást vetett a társaság többi tagjaira, nincsen e köztük az a szurós szemű férj. Nagy megkönnyeb bülésére nem látta sehoh.

Bemutatták James szertartásos komolysággal hajóit meg a hölgy előtt, aki szintén úgy tett, mintha életében először látná őt. Aztán melléje ült James.

Az imádott lény föltalálása egyszerre bátorrá és szellemessé tette a mi fiatal emberünket. Eleinte csak közönyös dolgot mondott, de aztán lassan áttért a vallomásra. Forró, világos szavakban elmondta, hogy két hét óta tüvé tette érte Páris. Hogy érezte magát James e vallomásnál, mint a léghajós első felszál takor hős volt, merész és reménynyel teli...

A hölgy meglepetten hallgatta, nézte elgondolkodott, mintha emlékeiben kutatna. Aztán egyszerre vidám mosoly jelent meg az ajkai körül.

— Igen, igen... most már emlék

szem... egy csütörtökön volt. Ha, ha, ha, ... a vonathoz kísértem a férje met... hahaha.

James megdöbönt.

— Miért nevet, madame?

— Bocsásson meg csak idegesség... De most már emlékszem homályosan — az ön arcára... Hát ön, szegény barátom, szintén ezek közt volt?

— Kik között?

A hölgy pillantra vonakodott, aztán így szólt:

— Azt hiszem, ön gentleman, te hát bizalmamat megbecsült. Őszinte lesznek... A férjem, akit nagyon szeretek, határtalanul féltékeny ember s ha csak valakire rátekintek, már forrong bene a harag. Nekem pedig legnagyobb szenvedélyem őt bosszantani... Azon a reggelen épen rossz hangulatban voltam s kedvem kerekedett bosszantani a férje met.

— Végtelenül sajnálom, — dadogta James mint a léghajós, a ki ismét a száraz földre koppan.

— Nékem kell bocsánatot kérnem, — felelte mosolyogva a szép asszony és James kétségbeesve ismerte fel ajkain ngyanazt a mosolyt, amely őt oly örültette tette.

* **Kérelem.** A Szent László dalegylet választmányja ez uton tisztelettel felkéri mindazokat, a kik a szombati dalestén részt akarnak venni és akár a posta, akár a rendezők mulasztásából meghívót mindeddig nem kaptak, szíveskedjenek ez iránt Kovács Károly karmes terhez lakik Varga utcán, fordulni, aki erre nézve bárki óhaját kész öröme st. azonnal teljesíti.

Meghívás. A Szent László dalegylet tisztelt tagjait van szerencsém felkérni: szíveskedjenek f. hó 23-án este, pénteken 8 órakor a róm. kath. fiúiskola 4 oszt. tautermében tartandó választmányi ülésen teljes számban megjelenni. Targy: a dalestély ügye. Debrecen, 1903. okt. 22-én. Bárdossy Gyula elnök.

A st.-louis-i kiállítás csodái.

— okt. 23.

Amerikában megint világkiállítás lesz: St.-Louis városában. Evek óta folyik rá az óriási készülődés.

Tudvalevő dolog, hogy az amerikaiak mindig előszeretettel viseltettek az óriás dolgok iránt, ez alkalommal korlátlanul hagyják uralkodni ezt az izlésüket.

Az eddigi kiállítások óriási dolgai mind semmiségek, azon látnivalókhoz képest, melyek St.-Louisba lesznek láthatók.

Nem létezik az a nagyság, mely az embereknek imponál. Hogy mit csodálnak hát az emberek az óriás méreteken, az érdekes pszichológiai kérdés. Mert hogy azt teszik, az kétségtelen. — Ők gyakran összetévesztik a nagyot a széppel.

Az Eiffeltorony magas, de amellet egy érdekes fémttechnikai jelenség, de ez mellékes, a fő, hogy 3000 m. magas, ez volt léteélja. Az Eiffeltorony különben törpe koros ahhoz a toronyhoz képest, mely a St.-Louis kiállítását fogja díszíteni. Ez egy 1050 méter magas acél-oszlopot fog ábrázolni, melynek átmetszete 505 láb.

A hegykoronában drótnélküli táviró lesz elhelyezve. Fölötte a világ legnagyobb zászlórudja lesz a legnagyobb zászlóval.

Természetesen nagy lesz a zászló, mert még a földről is óriásnak fog látszani.

Azonkívül egy csillagvárta is lesz fönt elhelyezve s ez oly nagy lesz, hogy hétezer embert lesz képes befogadni.

Az oszlop külsején fogaskerekű vasut, belsején pedig személyfelvonó fog fölvezetni. A torony belseje, a kristályköveknek millióival és gyönyörű tükrökkel lesz kibérelve, a tükrökre különböző színű villamos sugarak lesznek vetítve, úgy hogy mintegy a szivárványban törtenik a felutazás.

A torony talapzatát laguna fogja öblögetni. Velence St.-Louisban! A laguna teneke sötétlávakkal lesz kirakva és mechanikai uton hullámok is lesznek előállítva.

A kiállításban, a szárazföldben, tengeri fürdők lesznek. — A laguna két angol mérföld hosszú. Velencei gondolk, éneklő gondolasokkal fognak rajta evezni.

A toronyt és lagunát építő vállalkozók ezeken kívül a világ legnagyobb fényképgyűjteményét is bemutatják, A torony, a kiállítás után is megmarad.

Látható lesz ezen kívül egy valószínűs rózsaerdő, minden fajtából. Ott lesz köztük az óriás rózsza is, mely vilamos uton lesz előállítva.

Tíz láb magas lesz, kerülete pedig száz láb. Harminchat fémlevéiből fog állani, melyek piros bársonnyal lesznek bevonva és minden levélen hatvav villamos lámpa lesz elhelyezve.

A közepéből rózsza illat áramlik szét — mely a közellépőket megillatosítja.

Egy óra oly nagy lesz, hogy belséjébe bárki beléphet, hogy azt megtekintse. Átmérete 75, magassága 40, rugójának hossza pedig 300 láb lesz. Ez az óra, naponta egyszer gőzerővel lesz felhuzva.

Még igen igen sok említésre méltó látványosság lesz, mint 15000 preparált madár, egy teljes katonai tábor, egy cápa természetű modellje, egy muzeum kézbesítetlen postaküldeményekből stb. A meglepetéseket csak utoljára hagyják.

Az elmaradt esküvő.

A Fedák—Szilágyi nász.

A budapesti terézvárosi templomban családostól szívesen oszlott szét egy diszes lakodalom násznapja. Esküvőt vártak, érdekeset: Fedák István beregszászi rendőrkapitánynak, Fedák Sári testvérbátyjának kellett volna megesküdnie Szilágyi Agotával, Szilágyi Arabella operaénekesnő leányával. Az esküvő azonban elmaradt egy fontos, eddig még be nem szerzett okirat hiánya miatt. Ennyit tud a publikum a mai lapokból is.

Hanem ez még nem oly köztudomású, hogy mi volt az a fontos, eddig be nem szerzett okirat, a mely az esküvő elmaradását okozta.

Ezt az alábbi, fölöttébb érdekes tudósítás világítja meg:

A hiányzó okirat: a keresztlevél volt. Szilágyi (Spiegel) Arabella, aki maga zsidó hitű, Agosta leányát születésétől kezdve a római katolikus vallásban neveltette. A törvények értelmében — a felek megegyezésének hiányában, — a leány az anya vallását tartozik követni s azt csak tizennyolc éves kora után hagyhatja el.

Szilágyi Agota tehát, bár római katolikusnak nevelődött és annak tekintették is, miután tizennyolc éves korát még nem haladta meg, voltaképpen zsidó. Ezt a körülményt azonban csupán közvetlenül az esküvő előtt tisztázták, úgy e, hogy az egyházi házasságkötés nem volt megtartható. Megtehették volna, hogy csupán az anyakönyvvezető előtt kötnek házasságot, de a völégény kijelentette, hogy vár, a míg menyasszonya betölti a tizennyolcadik esztendőjét s akkor áttérhet az ő vallására.

Addigra tehát elhalasztották az esküvőt. A menyasszonyi ruhát s a mirtus koszorút eltették, a lakoma elmaradt s az érdekelteken kívül csupán a terézvárosi plébánia-templom közönsége haragudott meg, hogy egy pazar esküvő látványosságától elesett.

H I R E K.

Napló.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap 6 óráig
Nőegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig

Okt. 24. Óvónők gyűlése 2 órákor a városházán — Az új önszövő egylet alakuló közgyűlése a Bikában este 8 órákor. Szt. László dalárda estélye a Bikában 6 órákor.

Okt. 25. Csokonai házánál emléktábla leleplezés — Színész nyugdíj egylet közgyűlése 10 órákor.

* **Rákóczi ünnep Hajdu Bösörményben.** A hajdu bösörményi ev. ref. főgimnázium tanárkara e hónap 25-én vasárnap intézetüknek főgimnáziummá fejlesztése alkalmából, zászlóavatással egybe kötött Rákóczi ünnepet rendez. Az ünnepség tárgysorozata igen dus és nagy szabású, hazafias tárgyú.

Egyidejűleg ezen ünnepség alkalmából a főgimnáziumi ifjusága este 8 órákor a Függetlenségi kor összes helyiségében zártkörű táncestélyt rendez. Ez ünnepségek alkalmából délbe egynegyed 2 órákor az intézet tornacsarnokában közebéd lesz. — Mindkét ünnepségre a tanárkar és ifjuság meghívót már szét is küldte. A vidéki vendégek részére a rendezőség külön vasuti menetrendi tájékoztatót is küld szét, ha megjelenésüket az intézet igazgatóságával előre tudatják.

* **A debreceni ifjak zarándokutja.** Hajdusoboszlórról jelentik, hogy a debreceni főiskolai ifjuság Szegedre zarándokló küldöttségét a város határán ötezer főnyi közönség jelenlétében Fekete Sándor polgármester fogadta. A városi tanács tiszteletükre nagyszabású banketet rendezett amelyen a szegedi Kossuth szoborra koszorút vivő lelkes ifjuságot Fekete polgármester, Kovács Gyula országgyűlési képviselő, a Független Hajduság főszervezője és Adám János pártelnök üdvözölték. Az ifjak este 8 órákor Kabán kelet felől Püspökladányba mentek. Itt az eperjesi ifjak csatlakoztak hozzájuk.

* **Hazánk hírlapirodalma.** A magyar könyvszemle legutóbbi száma érdekes kiutatást közöl hazánk hírlapirodalmáról. Eszerint 1902. évben 90 politikai napilap volt, az 1903. évben a politikai napilapok száma husszal szaporodott. A politikai hetilapok száma 92 volt, eggyel kevesebb, mint az előző évben, vegyes tartalmu lap 14, egyházi és iskolai lap 52, szépirodalmi 23, humorisztikus 23, szaklap 286, vidéki nem politikai 233, hirdetési 27 és vegyes melléklet 43 volt. Volt összesen tehát hazánkban 893 lap, vagyis 66 al több, mint 1901-ben. Ezek a lapok mind magyar nyelven jelentek meg. Volt ezenkívül 201 idegen nyelvű lap, mégpedig 137 német, 3 horvát, 17 szerb, 23 román, 9 tót, 1 orosz, 1 cseh, 1 lengyel, 3 francia, 5 olasz és 1 héber nyelvű. Az idegen nyelvű lapok száma egy év alatt 26-tal apadt.

* **Nagy betörés.** Reviczky József Szt. Anna u. 16. sz. házba az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek betörték és onnan Reviczky né sz. Pongrácz Irma asszony 14.000 korona értékű ékszerét és 900 korona készpénzét elvitték. A betörők a házi viszonyokkal teljesen ismerősök voltak, erre vall az a körülmény is, hogy míg ahoz a szobához értek, melyben az

ékszerek voltak, öt ajtót törtek fel; de semmihez sem nyultak. Előzőleg a pincében húzták meg magukat és onnan a pince ajtót feltörve hatoltak fel; előbb azonban néhány üveg bort elfogyasztottak. A vizsgálatot Vég Gyula h. főkapitány vezeti.

* **A Komáromi-ház emléktáblája.** A Csokonai-kör e hónap 25-ikén vasárnap délelőtt akarta megtartani a Komáromi ház emléktáblájának leleplezési ünnepét. Minthogy pedig a kör a történelmi nevezetességű házról képekkel díszített füzetet akar kiadni a ház történetének rövid megírásával, de e képek a most jövő vasárnapig el nem készülhettek, a kör a leleplezési ünnepet jövő vasárnapra azaz november hónap 1-jének délelőttjére halasztotta. Az elhalasztott ünnep napjára az említett emlék füzet is mindenesetre elkészül. Megjegyezzük, hogy a kör a Komáromi házra a díszes emléktáblát, melyen egy kuruc vitéz jól sikerült doborművé képe is látható, már el is helyezte.

* **Állat zárlat Derecskén.** A szomszédos Derecskén a hasított körű állatok között a szájszélgyulladás ujabban ismét járványszerűen fellépett. Eppen ezért a hatóság nevezett közeget ismét zárlal vette és az állat forgalmat ott egyelőre beszüntette.

* **A belga király bécsi látogatás.** Brüsszelből táviratozzák a Berliner Tagblattnak, hogy ottani udvari körökben nyíltan beszélnek, hogy Lipót király bécsi látogatásának nem volt meg a várt eredménye. A két udvar között a viszony nem javult s marad minden a régi ben.

* **A királygyilkosság számlája.** Ami régóta sejtethető volt, az tudniillik, hogy a belgrádi királygyilkosság nem tisztán csak honfiai buzgalomból származott, arra nézve most számbeli adatokat közöl a Neues Wiener Journal. Allitól ab szolult megbízható forrásból vett értesülés alapján megírja, hogy a június 11-iki gyilkosság rendszeres megvesztegetés műve volt s hogy a mérszárlásban részes katonatisztek közönséges, megvásárolt bérgyilkosok voltak. A vesztegető, Risz tiesnek, a volt régensnek sógora, valami Hadszi Thoma nevű ember volt, aki azonban e célra valami sok készpénzzel nem igen rendelkezhetett, mert egyedül csak Naumovics alezredest tudta előre megfizetni, akit tudvalevőleg egy dunsmitex pliozó ölt meg a gyilkosság éjszakáján. Naumovics 24.000 frankot követelt előre hogy adósságait kifizethesse, amit Hadszi ki is fizetett neki és még 24000 frankot ígért a tett végrehajtása utánra. — Pavlovics hadügyminiszternek tisztára azért kellett meghalnia, hogy a gyilkosok a vérdíjakhoz hozzájárulhassanak, mert valamennyien tudták, hogy adu hadügyi pénztárban nagyobb összeg áll készben. A gyilkosságban részes tisztak, Naumovicson kívül, a következő összegeket kapták:

Masin ezredes 30.000 frankot, Misics alezredes 24.000 frankot, Salarevics ezredes, a későbbi hadügymintster 24.000 frankot, Zsivkovics kapitány 12.000 és Ljzbai Kostics gárdahadnagy, aki az összeesküvőket a palotába bebocsátotta 24.000 frankot.

Damian Popovics ezredes nem kapott pénzt, de megígérték neki, hogy ő lesz a főhadsegéd.

A többi fiatal tiszt két és ötezer

frank között változó összegeket kapott. A megvesztegetésre felhasznált összegek egészben talán 300,000 frankot tettek ki. A hadipénztárból vették fel s azután a titkos rendelkezési alapból pótolták a hiányt.

Péter király — ezt is a Neues Wiener Journal írja — csak most értesült ezekről a részletekről s azóta valóságos kedélybeteg.

* **A király imádója.** Megható regényt írnak a kis spanyol királyról a párizsi lapok, a történet élesen jellemzi azt a forró kasztíliai vért, a melyről annyi dalt írtak már a narancsfák országának poétái. Egész Madrid ismeri a regényt melynek hőse egy lángoló lelkű, fiatal leány, Lorenes kereskedő 15 éves leánya a szépséges Dolores. A kissé fantasztikus hölgy szíve mély szerelemre gyúlt XIII. Alphonz király iránt. Ha az ifjú király Madridban van, a leány kiszökik az apai házból és órákon át a királyi palota körül sétál, hogy megpillantsa elérhetetlen ideálját. Ha aztán véletlenül sikerül a közelébe jutni, például a mikor a király kilovagol, Dolores kisasszony leveszi kezéről a virágját és a király felé dobja. Egy alkalommal le is tartóztatták, mert anarchistának vélték s ekkor büszkén mondta:

— Szeretem a királyt; ő az álmatlan éjszakáim álomképe... meghalnék, ha eltűnténél attól, hogy lássam!...

A kis Dolores szívének lángja úgy látszik, csakugyan nagyon heves volt: addig emésztette különben is gyöngye szervezetét a fanatikus sóvárgás, míg nem halálos kór költözött fiatal testébe. A kis Dolores mellbeteg lett, még pedig oly hévvel lépett fel a gyilkos baj, hogy ha marosan ki is oltotta az életét. Most te mettek el a madridi temetőben és utolsó kívánsága szerint sírkövére ezt írták:

Itt nyugszik egy leány, a ki az elérhetetlen után vágyott és meghalt a gyakozásában.

Szóval, Spanyolországból nem vezett ki még a romantika.

* **Következetes asszony.** Griffith Sára vinelandi asszonyról csakugyan el lehet mondani, hogy következetes, amit különben nem mondhatnánk minden Sáráról. Griffith Sárának valami iszákos, munka kerülő férj jutott a sors rendeléséből. A dolgozó asszony megunt a hegye embert s egy napon elzavarta a háztól. — És akkor Sára asszony szörnyű nagy fogadást tett. Megfogadta, hogy soha többé férfi segítségét igénybe nem veszi. És Sára asszony meg is tartotta a fogadást. A következetes asszony a múlt év végén elhatározta, hogy házat épít. — Meg is tette. Ő maga készítette el a tervrajzot, maga ásta meg a pincegödört, saját kezével hordta a téglát és azután maga készítette el az egész házat a legutolsó ablakáig. A ház — öt szobával — teljesen készen van, bizonyítékul annak, hogy akadnak következetes és bátor Sárák a huszadik században is.

* **Az orosz udvari vonat.** Az orosz udvari vonat, melyen a cár legutóbb is utazott, ez idő szerint Európa legpompásabb s legbiztosabb vonatja. Kilenc egyforma nagyságú kocsi áll, amelyek kauszokkal párnázott kettős ruganyokon járnak. Az ablakok alatt az orosz birodalmi sas jelvénye látható. — A szalon belső berendezése a legpazarabb. A kocsi csik teljesen zárt átjárókkal kapcsolódik egymáshoz. Minden kocsi van villamos esengettyű, telefon, úgy hogy egyik kocsiból a másikba lehet átbejárni. Külön kocsiban van a dinamó

gép. Nem kevesebb mint 32 lakatos, gépész utazik az udvari vonaton, akik egy vasuti mérnök felügyelete alatt állnak. Két étkezőkocsi van, egy az udvar s egy a személyzet részére. Külön fürdőfülke s toalettfülke is van a vonaton, van olvasóterem is, egyszóval valóságos udvari berendezés.

* **Halálozások.** A tegnapi napon meghaltak a következők: Török Mária ev. ref. 55. éves. Szabó Erzsébet ev. ref. 23 napos. Konyári Zsuzsanna ev. ref. 82 éves Horváth Antal róm. kath. 49 éves.

* **Apró hírek a nagyvilágból.** A leg-erősebb orkán óránkint hetven mértföldet halad.

A nyugat-afrikai Loango partokon élnek a legfeketébb négek.

Khinában százmillió ember csak rizsből él és tizenegy millió ember él a parti hajókon egész életén át.

A Jáva szigetén élő ugró-kigyó egy láb hosszú és képes magát a lovas ember arcáig felvetni. Harapása biztos halál.

Kelet-Indiában kolera és pestisben évenként egy millió ember hal meg.

A sivatagon a dögkeselyű harminc mértföldről megérzi a hulla szagát.

Az orosz cár magánbirtokai nagyobb területet foglalnak el, mint egész Franciaország.

A világ legnagyobb tűzhányó hegyének, a Krakatoanak kráternyílásai huszonnyolc négyszög mértföldet foglalnak el.

A földön a legmagasabb hegy huszonkilenc ezer láb magas és a legmélyebb tenger huszonnyolcezeröttszáz láb mély.

A kardhal oly erővel támad, hogy esontományával a hajók rézlemezeit is átütö, de ekkor ormánya eltörik.

A kinőtt szarvorrú bőre egy és fél hüvelyk vastag a nyak tájékán.

Peruban utóljára eső az 1830-ik évben esett.

A déli féltéken háromszor annyi fényes csillag van, mint az éjszakin, de az összes csillagok száma félaannyi délen, mint éjszakon.

* **Élőhalak fagyasztása.** Sajátságos terv megvalósulásán dolgoznak ez idő szerint Észak-Amerikában: Tacomban. Élőhalakat akarnak megfagyasztani, ilyen állapotban Amerika keleti piacaira szállítani s azután, ha felengedtek, ismét életre kelteni. Szerintük fő az, hogy a temperatura úgy legyen szabályozható, hogy 14 fok alá ne szálljon és hogy a megfagyott hal ne kerüljön a napra. Az eljárás alapgondolatát Alaska némely folyóin és tavain észlelhető tünetény adta. — Ezeknek a vize ugyanis télen egész fehérekig megfagy s velük együtt természetesen a halak is, a melyekben azonban a jég megszűntével újból megelevenednek. A dolog valószínűleg nem lesz ily egyszerű, de tény, hogy másutt is tapasztalták, hogy bizonyos körülmények között megfagyott halak újból felélednek. Sőt a Daily Express egy közleménye szerint a halaknak élve való fagyasztását China északi részén már régen üzik. A telek ugyanis ott igen hidegek, míg nyáron 3 hónapon át erős melegek uralkodnak. Télen tehát a halakat téglából vagy agyagból épített jégvermekbe raktározzák. Nyáron a jeget mintegy mázsás darabokba vágják, úgy, hogy az azokba fagyott halak a jéggel együtt kerülnek a vevő kezébe. Az ezzel járó munkát mindig éjjel napfelkelte előtt végzik. Parker J. Whe-

ney egyik hivatalos jelentésében azt állítja, hogy ilyen halakkal tett kísérletezést teljes siker koronázta s hiszi, hogy okvetlenül sikerülni fog a Csendes óceán partjain megfagyasztott lazacot az Atlanti óceán mellett újból életre kelteni.

* **Az állatvilág atlétái.** Ez a cím méltán illeti meg a rovarokat, melyek szárnyaikkal olyan óriási erőt fejtenek ki, melyhez arányosítva az ember legnagyobb erő kifejtése is csekélynek látszik. A bogár még csak nehézkeseen röpköd, de a sokkal gyöngébb alkotású légy és szunyog vigan táncol a levegőben. És ha egy legyet szárnyánál fogva, úgy hogy lábaival szabadon mozoghat, egy gyufaszálhoz kötünk, megragadja és fölemeli. Ha ember akarna hasonló erőt kifejteni, 9 méter hosszú és 40 centiméter vastag fagerendát kellene emelnie. A fűlféreg, ha alkalmas módon befogják, könnyen vontat nyolc gyufát, ami egy igás lóra nézve 330 teste nagyságának megfelelő gerenda húzását jeleltetné. Az embernek az Eiffel tornyot kellene átugrania, hogy a bolha ugró képességét elérje, mert a bolha saját testének magasságát kétszázszor meghaladó magasságra ugrik.

* **Rövid hírek. Időjárás.** Sziriusz álnév alatt rejtőző időjárásunk szerint tegnaptól kezdve száraz és derült idő lesz 27-ig, ezután egy két nap eső várható, 29 től kevés csapadék, többnyire száraz és derült idő, éjjeli fagyokkal november 9-10-ikéig. Ezután eső és 17, 18, 23 és 24 én több helyen havazások várhatók, elvéve esővel. — A ki a cárt megátkozta. Az örmények patriarchája Tiflisben, nyilvános istentisztelet alkalmával a cárt és az orosz kormányt átkokkal sújtotta, mert a körülbelül 300 millió rubelnyi örmény egyházi vagyont elkobozták. — Betörés egy adóhivatalba. Az ujaradi adóhivatalba tegnapelőtt éjjel ismeretlen tettesek betörték s a pénzeszek rényt már a faltól el is húzták, de felnyitni már nem tudták, mert a telek-könyvi hivatalnak az adóhivatal épületében lakó szolgálja lármát ütött, mire a betörők elmenekültek. — Egy hercegnő válópere. Nagy feltűnést keltett annak idején, hogy dr. Tagányi Sándor aradi ügyvéd nőül vette Sulkovszky Ida hercegnőt. Most a hercegnő válópert indított azon indokból, hogy férje durván bánt vele. — Tüntetés Ausztria ellen. Innsbruckban tegnapelőtt az egyetemi hallgatók Olaszországot élve nagy tüntetést csaptak Ausztria ellen, végre is rendőrök verték szét őket. — A szerelmes cigány tragédiája. Dányi Ernő fiatal cigányprimás Rogó Jancsi nyomain haladt. Berlinben elmuksikálta a szívet egy magasrangú szép asszonynak, akinek férje azonban megtudott mindent, de megbocsátott nejeinek, ha szakít Dányival. A szép asszony nem volt olyan szerelmes, mint Ward Klára, hanem adig könyörgött Dányinak, hogy az hazajött Berlinből, de feledni nem tudott és tegnapelőtt agyonlőtte magát Budapesten.

x **Kaiser Salamon** Debrecen, Hatvan-utca 2. szám. Résletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, úri, női divatárak, fehérneműek, férfi, fiú és leányruhák, tükör és képek raktára.

Az Arany Bika kávéházában maeste Magyar Testvérekzenekars játszik.

A kiegyezési törvény válsága

— Saját tudósítónktól. —

Budapest okt. 22.

A politikai pártok általában nagy aggodalommal vannak eltelve. Még a szabadelvűpártban is van egy nagy csoport árnyalatkülönbség nélkül, a mely nem bizik a békés kibontakozás lehetőségében. A bizalmatlanságnak pedig az az alapja, hogy egy verzió szerint a király kijelentette volna Lukács László pénzügyminiszternek, hogy csupán formalitásokban enged, a lényegben azonban nem. Ezt a kijelentést pedig nemesak alkotmányellenesnek tartják, hanem olyan veszedelemnek, a melyet csak Beck vezérkari főnök találhatott ki a magyar nemzet ellen.

A szabadelvűpárt másik részének — és azt mondják, hogy ez a nagyobbik rész — ezzel szemben az a felfogása, hogy csupán kisebb jelentőségű részletkérdésről van szó és hogy ezeket a kilences bizottságban ki lehet egyenlíteni. A mai bizottsági ülésen terjesztette elő a király ellenvetéseit Lukács László pénzügyminiszter, a ki ma reggel 8 óra kor érkezett meg Bécsből. A régi szabadelvűek úgy vélekednek, hogy egyszerű tárgyalásról van szó a király és a szabadelvűpárt között.

Ezek a tárgyalások Lukács László felfogása szerint is eredményre vezethetnek. Apponyinak azonban mindenesetre engednie kell ha aktív részt akar venni a politikában.

A szabadelvű pártkörben különben Ábrányi Kornél ma egy indítványt vetett fel, a melyet a következő formulába foglalt:

— Ne történjék párthatározat, se képviselőházi kormánynyilatkozat, hanem Lukács László javasolja ezt a királynak.

— Tegyen a király maga olyan kijelentést, hogy minden törvény, tehát a kiegyezési törvény is ugyanazon törvényhozási tényezők által módosítható és megváltoztatható.

Ez ugyan önként értetődik és az alkotmányosság alapfogalmát foglalja magában, mégis ha a király teszi ezt a kijelentést, elveszi az élet a klopi hadiparancsnak, a mely közjogunkba ütközik.

A formulát nem fogadták valami nagy megnyugvással — ezt a valósághoz hiven meg kell jegyeznünk, mert inkább szeretnénk, hogy a kilences bizottság tudna békés megállapodásra jutni.

A függetlenségi párt okvetetlenül összehívhatja a képviselőházat és most körözi az összehívó kérvényt aláírás céljából.

*

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Egy mai reggeli lap heves támadást indít téz gróf Khuen Héderváry ellen és avval vádolja, hogy az ő felségevel való érintkezésben állásával visszaélt a magyar álláspont rovására. Miután mindazon személyiségek, kik a kibontakozási akcióban többé kevésbé részt vesznek, ép az ellenkezőt tapasztalták, egyelőre nem szükség

ges az ezideig nyilvánosságra nem került részletek közlésével a közvélemény széles rétegeit is meggyőzni a miniszterelnök ellen irányult vádak teljes valótlanságáról. Azon további állítás pedig, hogy gróf Khuen Héderváry magatartásában a kormánypárt ellen való bosszu vezetői rágalom, melyet a leghatározottabban vissza kell utasítanunk. Az a ráfogás, hogy a miniszterelnök a többségnek az ő felfogása ellen irányuló politikai vétőmot a személyes bosszu művének tekinti mely felkeltette bosszúvágyát, oly inferior felfogásra vall, melylyel vitatkozni nem lehet, Khuen Héderváry gróf mint lemondott miniszterelnök, kinek demissziója elfogadva nincs, politikai tapintatosságból, a melyet a szabadelvűpárt minden tagja teljesen méltányol, nem veszi részt közvetlenül a pártéletben, de fenn tartotta magának, hogy azon pillanatban melyben hivatalosan közzétették lemondásának elfogadása, a szabadelvűpárt so raiban folytatja politikai tevékenységét.

*

Budapest, okt. 23. Bécsi távirat szerint, ha a kilences bizottság ma esti ülésén még nem határozna, akkor Héderváry és Lukács elhalasztanák holnapi utazásukat. Osztrák politikai körökben bizalommal néznek Lukács missziója elé.

*

Beck a magyarok barátja.

Budapest, okt. 22. A Magyar Szó munkatársa ma beszélt Bécsben Beck báró tábornagy vezérkari főnökkel a napirenden levő katonai kérdésekről.

Megkérdezvén Becktől: van-e tudomása arról, hogy őt szétlétben a magyarok ellenségének híresztelik és őt okolják a nemzeti törekvések sikertelenségéért, Beck hosszasan nyilatkozott.

A többi közt kijelentette: Soha életében nem volt a magyarok ellensége, sőt ellenkezőleg, hivatkozik arra, hogy annak idején a magyar honvédség felállításában része volt és ma is büszke a honvédség kitünő mivoltára.

A legnagyobb örömmel venné, ha a magyar családok gyermekeit nagyobb mértékben adnák katonai pályára, hol a magyarokat megbecsülik. A közös (?) komandót egyedül a hadsereg egyöntetűségéért kell fentartani. A hazaszeretet nem a nyelvben, hanem az érületben fekszik. Fiatal tiszt korában járt Magyarországon, akkor latin volt a közelet nyelve, nem voltak e azért akkor is jó magyarok? Abban az időben tanulta meg ő is a magyar nyelvet, énekelte Rákóczi, Hunyadi, a miért szép magyar asszonyok megölelték. Ausztria és Magyarország egymásra vannak utalva, egy mást félreérténiök nem szabad. Köleső nős bizalommal kell egymás iránt lennünk.

*

Erre a magyarbarát beszédre van egy pár megjegyzésünk.

Ennek a nyilatkozatnak minden porcikája izről izre osztrák. Az osztrák nemzet (?) olyan furcsa fajzat, melynek se nyelve, se népe, se hazája nincs.

Ki beszélt valaha osztrák nyelven? Ki látott osztrák nemzetet? hol van az osztrák hazája?

Továbbá, hogy a hazaszeretet nem a nyelvben, hanem az érületben fekszik? Ez az épen, a mi ellen a magyarság, a magyar nemzet harcol? Nemzet nyelv nélkül nincs több a világon, csak az osztrák, melynek a katona-báró ur hű tagja. A magyar nemzet érülete és

nyelve test és lélek — egymás nélkül halott. A magyar nemzet pedig él és élni akar, ezért követeli természetes jogát, a nemzeti nyelvet. Közös komandó annyi mint kétfejű sas. Egyik sincs a természetben. Közös lónak turós a háta. A magyar nemzet: nemzet, melynek van saját nyelve. Az osztrák nemzet (?) némanak született, mert nincsen saját nyelve.

Érthetőbb lenne, ha már közös nyelv kell a hadsereg egyöntetűségéért, hogy az élő magyar nyelv legyen a soha nem élt osztrák nyelv (?) helyett a hadsereg közös nyelve. De mire való ez a kötdés? Beck ur, a magyarok barátja ezt soha meg nem érti. Az ő barátsága nekünk nem kell. Nagyon veszedelmes.

A kilences bizottság ülése.

Budapest, okt. 22. A kilences bizottság este ülést tartott. Lukács jelen volt és nyilatkozatokat tett. Mivel azonban Hieronymi és Josipovich a gyűlésen nem jelentek meg, — a kérdés fontosságánál fogva határozatot nem hoztak, a gyűlést holnap délelőtt 10 órakor folytatják. Lukács ismét jelen lesz, ezért bécsi utazását elhalasztotta.

*

Lukács jelen lesz. De hátha más valaki megint nem lesz jelen a kilencek közül? Így a halasztgatás itélet napig eltarthat. Mikor a háza veszélyben van, mikor a nemzet létérdeke forog kockán, micsoda más dolguk lehet vajjon hazánk, nemzetünk disze-virágainak, — Hieronymi és Josipovich uraknak, — hogy nem jelentek meg? Kilencven számból hány ternót lehet kombinálni? A kilences bizottság, ha egy-egy más-más tagja minden ülésről elmarad, meddig tarthatja a magyar nemzet feje fölött a pallost?

Igazán kacagni szeretnénk, ha nem szökkene könny a szemünkbe...

TÁVIRATOK

A félvilági nő gyilkosa.

Lyon, okt. 22. Ladermann Gézár Fougere Eugénia gyilkosa Aix les Bains ben azon pilanatban, a midőn a rendőrségi közegek le akarták tartóztatni, fejbe lötte magát. Ladermann reménytelen állapotban szállították a kórházba, ahol meghalt a nélkül hogy eszméletre tért volna.

Gabona tőzsde.

Budapest, okt. 22. Buzakinálát mérésékel, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 40.000 métermázsra került forgalomba 5 fillérig drágább árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. — Idő: hideg.

Buza októberre	7.64—65
" novemberre	6.75—76
Rozs októberre	6.26—27
" novemberre	6.48—49
Zab októberre	5.40—41

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Debrecenben.

26409. szám.

II. 1903.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak műhelye részére Debrecenben épülő munkáslakó telep vízvezetékének előállítására ezen nel nyilvános pályázatot hirdetünk melyre a kellőleg kiállított és felbélyegzett ajánlatok legkésőbb **folyo évi november hó 20-án déli 12 óráig** a magy. kir. államvasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók.

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

A vízvezeték terve és a feltétfüzetek a magy. kir. államvasutak debreceni üzletvezetőségének pályafentartási és építési osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg, az ajánlati költségsszámítás és a kötendő zárlevél szövege díj nélkül megszerzhetők.

Az ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el: „Ajánlat a debreceni műhely munkáslakótelep vízvezetékének előállítására.

Bánatpénz fejében legkésőbbben folyó évi november hó 19 én délelőtt 11 óráig 600 azaz hatszáz korona teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapirok a jegyzett utolsó

napi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladható értékben fogadtatnak el.

Az üzletvezetőség fenntartja magának az ajánlatok közt a szabad választás jogát.

Debrecen 1903. október hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnemzés nem díjazatik.)

Magyar királyi államvasutak üzletvezetőség Aradon.

26442 szám.

I.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet az algyői Tiszahidhoz tartozó, a hullámtérbe nyúló töltéseknek termésköburkolattal való biztosítására és azzal kapcsolatos munkákra.

A költségsszámítás, a szerződéstervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, — valamint az általános és részletes feltétfüzetek Aradon a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt 2 korona lefizetése mellett áttekinthetők és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1903 évi október hó 23 án déli tízenkét óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, a ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani.

„Ajánlat az algyői Tiszahidhoz tartozó feltöltéseknek termésköburkolattal való biztosítási munkáira.”

Megjegyeztetik, hogy a termésköanyagot a vasuti intézet bocsájtja rendelkezésre az építés helyén.

Ajánlatok benyújtását megelező napon, vagyis 1903 évi október hó 22-én déli 12 óráig 700 azaz hétszáz korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirban letenni.

A bánatpénzről szóló letét jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. — Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. — A távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. —

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényvel adandók fel. — Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 hétben állapittatik meg, a bánatpénzek visszaszolgáltatása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon 1903. évi szeptember hó 29 én.

Üzletvezetőség.

(Utánnemzés nem díjazatik.)

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyuvíz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légeső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Geréby Fülöp utódai, — Kontsek Gézánál, minden gyógyszerárban, drogueriában és fűszerkereskedésben.

Kutkezelőség: BRANTÓ.

A külföldi Sellers, Gleichberg, Emsi drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tiszán, felényi borral, tejjel összeöntve íható.

A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902. számú rendeletével a Málnási Mária Forrás számára a gyógyforrás elnevezést engedélyezte.